

A zöld fotel lakója (regényrészlet)

C két hétig nem tette ki a lábát az ajtón. Az ablakból figyelte meg néha, amint Bandi meg Gina elhagyják az épületet, majd külön-külön hazatérnek. Először Gina, majd rá egy órára Bandi. Minden házimunkát elhanyagolt. Talán még jobban, mint eddig. Vastagon állt a por a szekrények tetején, a bútorokon, egyáltalán azokon a helyeken, ahol nem fordult meg túl gyakran. Az ablakok a felismerhetetlenségig porosak, légy- és madárpiszkosak voltak. Általános pusztulás lógott a levegőben, mintha ebben a házban senki sem lakna, s a tárgyak lassan magukba roskadnának, elnyelné őket a por és a feledés.

Hallotta, amint Bandi, vagy valaki más többször is az ajtót kopogtatja, aztán majdnem veri, de sohasem engedett be senkit. Készletei fogyóban voltak, és ijesztően közeledett az az óra, amikor kénytelen lesz a szobát elhagyni. Egyelőre mozdulatlanul ült zöld karosszékében.

Közben az idő ősziestől lassan télbe fordult, a reggelek ködje helyett fehér harmatréteg borította a mezőket. Aztán egy reggel havasak lettek a háztetők. Eljött a december. A szobákban relatív hideg, tömény dohányszag és füst volt, C elfelejtett szellőztetni. Inkább a füst, mint a még hidegebb.

A napokban C egyre kevesebbet olvasott, majd egyik reggel szinte utálkozva nézett a könyveire. Nem bírta egyet sem kézbe venni. Eszébe jutott az a tele csészés baromság, hogy tele a csésze, meg több nem fér bele, a befogadás lehetetlensége, miegymás. Úgy döntött, kiüríti ő is a csészéjét, és ezt úgy remélte elérni, hogy hosszú ideig nem fog könyvhöz nyúlni. Végül is mi az ördögöt mozdították őt előre ezek a könyvek? Itt rohad egy bérház manzárdjában már évek óta, és mit ér vele? Le kellene végre ülnie, és megírnia az öreg festő és a segédje történetét. Aztán leszámolni mindennel. Bármilyen legyen az a minden. De mindig csak az akarattal maradt. Majd holnap leírom az első sort. Majd holnap előveszem a töredékeket a

fiókból, majd holnap előkaparom tudatom legmélyéről az elképzelt történeteket. Majd holnap kést teszek az előítéletek torkához. Majd holnap. Mert az öreg eleget mesélt. Voltak olyan napok, hogy ott duruzsolt vég nélkül a fülében, csak le kellett volna jegyezni a gondolatokat. Ami nem kerül rögtön a papírra, az örökre elszáll. Tudta ezt már nagyon jól magától is.

Igen, ez lesz a megoldás végre. Leteszi a könyveket, és megírja ő is a sajátját. Habár, ha végigtekint az eddig megírt könyvek sivatagán, akkor minden kedve elmegy. Kinek lenne kedve keserves munkával még egy porszemet hozzáadni egy köbméter homokhoz akár? Na ugye, hogy senkinek. És furcsamód mégis sokaknak.

Megpróbált egy kis rendet rakni a lakásban, ami abból állt, hogy a nem megfelelő helyen levő könyveket a kicsi szobába ömlesztette, és egy kupacba hordta a mosatlant. Ablakot nyitott. Kintől beömlött a hideg levegő, és jóleső frissességgel töltötte meg a teret. Ideális körülményeket kell teremteni a munkához – gondolta. Mindennek az alapja a rendszeresség. Ha valamit következetesen, elég hosszú ideig csinálunk, abban előbb-utóbb jók leszünk, és eredményt fogunk elérni. Mosolygott magában. A semmittevésben elég jó eredményeket tudhatott magáénak. Mindjárt negyven, és majdnem semmit sem tudna mondani az életéről. Legalábbis semmi fontosat. Végül is mindig mintha passzív szemlélője lett volna saját életének, mintha mindig mások mondták volna meg, hogy mit is kell csinálnia, amit aztán nagy ímmel-ámmal meg is tett végül. Mit is mondhatna az életéről. Egy unalmas rakás szar. Erre gondolt. Aztán arra gondolt, hogy talán jobb is lenne abban a tolószékben felébredni, lebénult alsótesttel, mint ez a semmi. Arra gondolt, hogy valószínűleg se Bandival, se Ginával nem is találkozott életében, s az egész sztori eltompult agyának a műve csupán. Az egész bérházban csak egy család lakik rajta kívül, azok is a második emeleten. Persze gyilkosok vagy legalább vérfarkasok holdtöltekor, mint azokban az unalmas filmekben. Úgy érezte magát, mint aki csak azért élte túl az egész Földet sújtó kataklizmát meg szökőárat meg valamit, hogy a végtelen vízen ringatózva rájöjjön, hogy sehonnan sem várhat segítséget.

Ez nem egy kib...tt regény – gondolta. Ez a szürke élet. A folyamat a születés ködös képeitől addig a behatárolhatatlan pillanatig tart. Egyik nap olyan, mint a másik, nincs különbség, nincs pardon. Végignézett szövegei rongyszőnyegén.

Ma este elhagyom a bábót, minden nyűgével. Úgy fog összeesni, mint egy rongybaba, amikor elszáll tagjaiból az erő, s én alaktalan fogok lebegni egy ideig a világ felett. A bábót majd visszaadják a szűnni nem akaró anyagnak a hátrahagyottak. Onnan már látszani sem fog, ki élő és ki élettelen, egy zsúfolt és színes kavalkád csupán az a csapda, amely aztán távolodik, és eltűnik a fekete, süket semmiben.

Az asztalt az ablak elé húzta a szoba közepéről, majd egy széket tett melléje. Összes jegyzetét meg papírját az asztalra hordta, és leült. Az ablak mögött a városszéli erdő feketéllett a havas tájban, kissé balra pedig a városba bejövő út látszott a kereszteződéssel. Sokáig üldögélt ott szinte mozdulatlanul, az emlékeiben kutatva. Karácsony havába léptünk. Idézzük csak fel Pietro karácsony esti történetét – gondolta, és újra a papír fölé hajolt.

Mindannyiukat szinte szétfeszítette a várakozás. Karácsony volt, szinte szürkület. Egy falucska egyetlen fogadójának a szobájában ültek, valamelyikük ujjai idegesen doboltak az asztallapon. Máskülönben csend volt, kínos csend. Kérdő szemekkel tekintettek néha egymásra, vagy az órájukat nézték. Az ablak párkányán eső kopogott egyhangúan, türelmesen, az utcán meggyújtották lassan a lámpákat.

– Nem fog jönni – szólalt meg a vékony gyapjúmellényes fiatalember, és riadtan nézett a többiek szemébe.

Szinte megijedt saját hangjától, vagy attól, amit ki merészelt mondani. Most minden tekintet rajta függött. Zavartan hajtotta le a fejét, idegesen cigarettára gyújtott.

– Nem mintha én magam kételkednék benne, csak... – elakadt a mondat közepén, kapkodva szívott a cigarettából, majd köhögni kezdett.

Léptek kopogtak a folyósón. A kis társaság szoborrá merevedett. A léptek közeledtek, elhaladtak az ajtó előtt, majd elhaltak, és újra csend volt, töretlen csend. Még mindig nem moccant senki. Háttha elfelejtette a szoba számát – öntötte el az agyukat a remény, de aztán elhessegették maguktól a gondolatot. Nem. Ő nem felejthette el. De akkor meg miért nem jön? Őket felejtette volna el? Nem, ez végképp nem lehetséges.

Kint már egészen besötétedett, a halványan pislogó lámpák fényében látni lehetett a hulló

esőcseppeket. Aztán leszállt valami súlyos köd, s a párkányon a kopogás abbamaradt.

Percek teltek el így, percek, amelyek óráknak tűntek. Szinte hallották egymás szívverését. Ültek a homályban sötét gondolataikkal, és minden beszéd nehezükre esett.

A gyapjúmellényes fiatalember látszott a legnyugtalanabbnak. Cigarettát cigaretta után gyújtott, felállt néha, hogy belenézzen az ablakon túli üres feketeségbe. A többiek minden mozdulatát követték a szemükkel, nem figyeltek rá igazán, csak tekintetüket ragadta magával a mozgás: gépiesen fordították fejüket fel-alá járkáló társuk után. Egészen beletompultak a várakozásba.

Négyen voltak összesen, négy férfi, komorak, jól öltözöttek. Gondterhelt arcok mindenütt, s az arcokon előbújtak a ráncok, habár egyikük sem volt idős, és egyikük sem volt túl fiatal. A gyapjúmellényes, amelyik a legfiatalabbnak látszott, megállt a szoba közepén. Az ablak felé fordult, aztán a többiek felé, akik csendesen figyelték. Látszott rajta, hogy ismét mondani készül valamit. Mély lélegzetet vett.

– Mégiscsak tennünk kell valamit – mondta ki aztán bizonytalanul. – Így nem várhatjuk meg a reggelt. És el is tévedhetett valahol ebben a ködben.

Az ablak felé bökött a fejével.

A többiek egymásra néztek. Szemükben bizonytalanság csillogott, a cselekedni akarás vágya. Alig láthatóan húzták fel válllaikat.

– Döntenünk kell – állt fel végül az egyik szakállas, középkorú férfi. Kabátját a karján tartotta. – Igaza van, el is tévedhetett ebben a ködben. Véleményem szerint jobb lenne, ha eléje mennénk.

Izgatott mozgolódás támadt. Elhagyhatják egyáltalán a szobát? Végül is elég már a tétlen várakozásból! Az idő múlik, s ő nem jön.

– De mi lesz – szólalt meg valamelyikük –, ha véletlenül elkerüljük egymást, s ő egy üres szobát talál itt csupán?

A szobában ismét csend lett. Zavartan néztek egymásra.

– Valamelyikünknek itt kell maradnia! – törte meg végül a csendet a gyapjúmellényes.

De ki legyen az? Mindegyikük türelmetlen volt már, inkább a keresés a ködben és sötétben, mint a szoba csendje, várakozástól terhes magánya.

– Sorsolnunk kell! – mondta az első szakállas férfi.

Egy kalap került az asztalra, amelyikbe mindenki egy cetlit dobott, rajta nevének kezdőbetűivel. A sorsolást kezdeményező férfi a mennyezet felé fordította a fejét és belenyúlt a kalapba. Kotorászó mozdulatokat tett, majd megfogott és kiemelt egy összehajtogatott cetlit. Fagyos csönd volt a szobában – egyiküknek sem volt kedve maradni. A papírdarabka sercegve bomlott szét.

– J. K. – olvasta a szakállas a monogramot. A vékony, gyapjúmellényes fiatalember lemondóan roskadt vissza a székébe.

– Jól van, maradok – mondta halkan. – Remélem, hamar rátaláltok – tette hozzá, és cigarettára gyújtott.

A többiekben szemmel láthatóan oldódott a feszültség. Kabátjukért, kalapjukért nyúltak, aztán ott álltak felöltözve, útra készen. Sorban kezet ráztak J. K.-val, majd csendesen kiléptek az ajtón.

Az utcán sűrű köd fogadta őket, feltűrték kabátgallérjaik, majd az egyezés szerint szótlanul szétváltak, belevesztek a feketeségbe.

P. J. céltalanul botorkált egy ideig a sötétségben. A házak között volt még, habár a fogadó elég közel volt a falucska széléhez. A társait nem látta már, csak a köd volt körülötte, és a hótlan tél csendje, csak a sarat érezte a cipői alatt s az eső utáni nedvességet a levegőben.

Hangokat vélt hallani távolabbról. Feszülten figyelt. Újra hallott valamit, most már határozottabban. Fülét a hang irányába fordította és elindult. Lassan elmaradoztak mögötte a házak, kifosztott kukoricaföldek és kaszálók között lépkedett a hang irányába, amely még mindig ugyanolyan távolinak tűnt, mint amikor először meghallotta.

Órák teltek el így, csak a sötét sűrűsödött. Távoli morajjá tágult a hang, elérhetetlenné, behatárolhatatlanná. P. J. csak ment gépiesen, tette a lábait egymás után, lassan a cél is elhomályosult agyában, megszokta lélegzetének és szívverésének ütemét, minden egy erős dobogássá nőtt fülében, a torka kiszáradt, a földutat is valahol elvesztette, csak ment a ködben órák, talán már napok óta, nem is tudta, lassan már nem is érdekelte, teste nehéz volt a kimerültségtől. Maga elé képzelte keresésének tárgyát, de a kép egyre halványabban jelent meg, mígnem eltűnt egészen, és csak az űr maradt a helyén, valamilyen hiányérzet, amiből az energiát nyerte ezután elkövetkező lépéseihez, de már nem tudta, kit keres, és miért.

A köd nem akart ritkulni, csak a hang erősödött ismét tisztán hallhatóvá a fejében, lebilincselte minden érzékét.

Észrevette, hogy eltévedt. Nem érzékelt semmilyen irányt, egyetlen kapaszkodója a hang volt, amely lassan sikoltássá élesedett, sürgetővé, türelmetlenné, és egy idő óta mintha már a háta mögül jött volna, s ez teljesen összezavarta. Teste, mint egy irányítás nélküli gépezet, tört előre megállíthatatlanul.

Aztán, amikor már úgy érezte, hogy tovább nem bírja elviselni ezt az állapotot, hirtelen némaság hullott mindenre. Eltűnt a hang, kibújtak a köd mögül a csillagok, és kissé távolabb egy város fényei csillogtak. Elindult a fények felé, tehetetlenül, fáradtan és szomorúan.

Hamarosan a házak közé ért. A toronyban az óra négyet mutatott. Agya tompa volt, és minél jobban erőlködött, hogy visszaemlékezzen az előző estére, a falucskára, a fogadó nevére, a szobára, J. K. arcára, annál homályosabb volt minden emlék, s ez tehetetlen dühvel öntötte el.

Megállt egy nagy, kivilágított váróterem előtt, majd lassan elindult befele. Vonatok jöttek és mentek, menetrend szerint – az állomás megszokott ritmusával lélegzett.

Aztán sorra megérkeztek a többiek is. Szemükben szomorúság ült, hajuk csapzottan lógott a szemükbe, elgyötörtek voltak a sok gyaloglástól. P. J. kérdéseire csak a fejüket rázták, csüggedten üldögéltek a váróterem székein.

– Ismét elvesztettük – szólalt meg hosszú hallgatás után a szakállas ember. – Végtelen a mi butaságunk. Ismét elfelejtettük az arcát. Nyilván ő kellett ott maradjon. Mind a négy cetlire az ő neve volt felírva.

Előhúzta zsebéből a maradék három, még mindig összehajtogatott cetlit. Sorra szétbontotta őket. Mind a három üres volt.

– Hogyan emlékezhetnék egy árnyék nevére?

Az ajtón erősen kopogtattak. J. K. kinyitotta a szemét, és felült az ágyon. Órájára nézett, és keserűen elmosolyodott.

– A reggeli kész van! – hallatszott a folyosóról a szakács hangja. – Ugye csak egy személyre?

– Igen – felelte J. K. – rögtön lejövök.

Az ablakhoz lépett, nyújtózkodott, belenézett a halvány téli napsütésbe. Aztán lement az étkezőbe, lassan, ráérősen, mint akinek rengeteg ideje van, és leült a számára fenntartott asztal mellé. Az étkező teljesen üres volt. A pincér kihozta a gőzölgő rántottát, és J. K.-hoz hajolt.

– A főnök szeretne beszélni Önnel, uram – súgta, mintha attól tartana, hogy valaki meghallja.

– Kérem. Jöjjön, foglaljon csak helyet, amíg eszem – mondta, és az asztal másik oldalán álló székre mutatott. A főnök egy alacsony, kissé kövér ember volt, szuszogva ült le az imént felkínált helyre. A pincér közben teát szolgált fel.

– Sajnos ez van – vont a néhány másodpercnyi hallgatás után a vállát J. K. – Újra elvesztettek. Azaz rám sem találtak. Mint mindig. Mint már annyiszor azóta.

Mosolyában keserűség bujkált. Széttárta karjait, és kényszeredetten nevetett. – Ez a faj mindig elszúrja valahol. Talán még éretlenek.

– Akkor fenntartja még a szobát? – kérdezte előre dőlve a főnök. – Úgy értem, a múltkori kifizetett számla óta... ha úgy gondolja...

– A szobát természetesen fenntartom – vágott a szavába J. K. Úgy döntöttem, még egy ideig maradok – mondta, és már meg is feledkezett a főnökről, ráérősen nekilátott a tojásnak.

Miután befejezte, cigarettára gyújtott, és kiült a fogadó előtti kis padocskára. A tél fekete volt, és langyos, még néhány eltévedt légy dongta körül az egyre mélyülő csendet.

(A regény a 84. Ünnepi Könyvhétre jelenik meg a Fiatal Írók Szövetsége Hortus Conclusus könyvsorozatában.)